

ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับความต่องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
สั่งการของอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่
สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6

นายชัยวัฒน์ เรืองวานิชชุกุล

วิทยานิตยสารนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตรปรัชญาครุศาสตร์กรมทบัตติ
ภาควิชาบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2531
ISBN 974-569-273-5
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

014025

I17506514

OPINIONS OF ADMINISTRATORS AND TEACHERS CONCERNING NEEDS FOR
PARTICIPATION IN DECISION MAKING OF TEACHERS IN THE LARGE
SECONDARY SCHOOLS, UNDER THE JURISDICTION OF
THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION,
EDUCATIONAL REGION SIX

Mr. Chaivat Ruangvanitchayakul

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1988

ISBN 974-569-273-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการของอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6

โดย

นายชัยวัฒน์ เรืองวณิชกุล

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาโท

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญจิตรา กุลย์)
.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์)
.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนานจิตร์ สุขนันททรัพย์)

ชั้ววัฒน์ เรื่องวาทิตยกุล : ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการของอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 (OPINIONS OF ADMINISTRATORS AND TEACHERS CONCERNING NEEDS FOR PARTICIPATION IN DECISION MAKING OF TEACHERS IN THE LARGE SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, EDUCATIONAL REGION SIX) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์, 137 หน้า.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ว่ามีความต้องการที่จะให้อาจารย์มีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการ ในงานบริหารการศึกษามากน้อยเพียงใด และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการของอาจารย์ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามจำนวน 402 ฉบับไปยังกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้บริหารและอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 แบบสอบถามได้รับกลับคืนมาจำนวน 388 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.52 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที

ผลการวิจัยพบว่าในส่วนของผู้บริหารมีความคิดเห็นว่า ควรให้อาจารย์มีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการในงานวิชาการและงานกิจการนักเรียนในระดับ "ผู้บริหารร่วมกับกรรมการหรือกลุ่มอาจารย์ทำการตัดสินใจ" ส่วนงานบุคลากรในโรงเรียน งานเกี่ยวกับชุมชนและการประชาสัมพันธ์โรงเรียน และงานอาคารสถานที่ สุรการ การเงิน และการให้บริการ อาจารย์ควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการในระดับ "ผู้บริหารยอมรับฟังข้อเสนอแนะจากอาจารย์ก่อนที่จะตัดสินใจ" สำหรับในตัวอาจารย์มีความคิดเห็นว่า อาจารย์ควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการในงานวิชาการ และงานกิจการนักเรียนในระดับ "ผู้บริหารยอมรับฟังข้อเสนอแนะจากอาจารย์ก่อนที่จะตัดสินใจ" ส่วนงานบุคลากรในโรงเรียน งานเกี่ยวกับชุมชน และการประชาสัมพันธ์โรงเรียน และ งานอาคารสถานที่ สุรการ การเงินและการให้บริการ อาจารย์ควรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการในระดับ "ผู้บริหารตัดสินใจเอง และพร้อมจะปรับแก้ตามความคิดเห็นของอาจารย์ได้บ้าง"

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการของอาจารย์ในงานบริหารการศึกษา ผลปรากฏว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

CHAIVAT RUANGVANITCHAYAKUL : OPINIONS OF ADMINISTRATORS AND TEACHERS CONCERNING NEEDS FOR PARTICIPATION IN DECISION MAKING OF TEACHERS IN THE LARGE SECONDARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, EDUCATIONAL REGION SIX. THESIS ADVISOR : ASST. PROF. WEERAWAT UTAIRAT, Ph.d. 137 PP.

The purposes of the study were to study and to compare the opinions of secondary school administrators and teachers concerning the needs for participation in decision-making of teachers. A set of questionnaires had been constructed and 402 copies were sent to the population and the sample randomly selected from administrators and teachers in the large secondary schools under the jurisdiction of the Department of General Education in Educational Region 6. The data obtained from 388 returned copies (96.52%) was then analyzed by employing percentage, arithmetic mean, standard deviation and t-test.

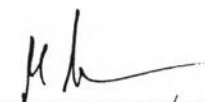
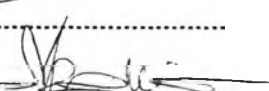
The findings of the research were as follows :

1. In the views of the administrators, decision-making concerning academic task and student affairs should be made by administrators in collaboration with school committee or a group of teachers; and before making a decision concerning the tasks of school personnel, community service, public relations, school buildings, general administration, finance and service, administrators should consider suggestions from teachers.

2. In the views of the teachers, before making a decision concerning academic task and student affairs administrators should consider suggestions from teachers; and concerning the tasks of school personnel, community service, public relations, school buildings, general administration, finance and service, administrators themselves should make a decision which can be adapted according to the opinions of teachers.

When comparing the opinions of the administrators and teachers concerning the needs for participation in decision-making of teachers in educational administration, the result of the study revealed that there was a statistically significant difference at the .05 level in every aspect.

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อนิติต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและเอาใจใส่เป็นอย่างดีของ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ขอขอบ
พระคุณเป็นอย่างยิ่งที่ท่านได้ให้คำปรึกษา แนะนำ กูแล ช่วยเหลือและตรวจสอบแก้ไข
ข้อบกพร่อง ตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการทำวิจัย ขอขอบพระคุณท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์
นพพงษ์ บุญจิตราภุศล และท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สนั่นจิตร สุคนธ์ทรัพย์ ประธาน
กรรมการและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการวิจัยครั้งนี้
กับขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราภุศล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สนั่นจิตร สุคนธ์ทรัพย์ รองอธิบดีกรมสามัญศึกษา
นายกมล ธิโสภา ดร. อาคม จันทสุนทร นายประจวบ วิจารณ์ และ
นายธรรมนุช วิสัยจร ที่ได้กรุณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถาม
และให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัย

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รับความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุนทร
สุนทรายุทธ์ ที่ได้คำปรึกษา และเสนอแนะข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยอย่างมาก
ผู้บริหารและอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ เขตการศึกษา 6 ที่ให้ความ
ร่วมมือตอบแบบสอบถามและผู้ที่เกี่ยวข้องข้อมูล ตลอดจนเพื่อน ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทุกท่าน
โดยเฉพาะคุณฤทธิลาภ เรื่องวาณิชกุล ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือสนับสนุนงานวิจัย
ในครั้งนี้

หากงานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษายูบบาง ผู้วิจัยขอขอบคุณความก
นี้ เป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครู-อาจารย์ที่ได้มีเมตตาอบรมสั่งสอนมา

ชัยวัฒน์ เรื่องวาณิชกุล

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
รายการตารางประกอบ.....	ญ
รายการแผนภูมิประกอบ.....	ฎ

บทที่

1	บทนำ	
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
	สมมติฐานของการวิจัย	4
	ขอบเขตของการวิจัย	4
	นิยามของคำที่ใช้ในการวิจัย	5
	ประโยชน์ของการวิจัย	6
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
	ลำดับขั้นในการเสนอรายงานการวิจัย.....	8
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
	ความหมายของการทักสินใจสั่งการ	11
	ข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการทักสินใจสั่งการ	12
	ประเภทการทักสินใจสั่งการ	12
	ระดับของการทักสินใจ	13

	กระบวนการตัดสินใจสั่งการ	14
	ลักษณะของการตัดสินใจ	16
	องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ	16
	การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	20
	ข้อควรคำนึงในการตัดสินใจสั่งการ	24
	อุปสรรคของการตัดสินใจสั่งการ.....	26
	การบริหารการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา	26
	กระบวนการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	28
	ภารกิจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา	35
	การบริหารงานคานาวิชาการ	36
	การบริหารงานบุคคลากรในโรงเรียน	38
	การบริหารงานที่เกี่ยวกับชุมชนและการประชาสัมพันธ์ โรงเรียน	39
	การบริหารงานที่เกี่ยวกับอาคารสถานที่ธุรการการเงินและ การให้บริหาร	41
	การบริหารงานกิจการนักเรียน	41
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	43
3	วิธีดำเนินการวิจัยและการเก็บรวบรวมข้อมูล	45
	ประชากรในการวิจัย	45
	กลุ่มตัวอย่างประชากร	47
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	51
	การสร้างเครื่องมือ	52
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	54
	การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์	56
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	58
	ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม	58

	ตอนที่ 2	ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับ ความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการ ของอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในงาน บริหารการศึกษา 5 กาน	64
5		สรุปผลการวิจัย อภิปรายและขอเสนอแนะ	97
		วัตถุประสงค์ของการวิจัย	97
		วิธีดำเนินการวิจัย	97
		สรุปผลการวิจัย	98
		การอภิปรายและขอเสนอแนะ	105
		ขอเสนอแนะสำหรับการบริหารงานการศึกษา.....	113
	บรรณานุกรม.....		117
	ภาคผนวก.....		122
	ประวัติ.....		137

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	รายชื่อโรงเรียน จำนวนนักเรียน และจำนวนครูจำแนกแต่ละโรงเรียน	46
2	จำนวนผู้บริหาร และอาจารย์ที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกแต่ละโรงเรียน	48
3	จำนวนสิ่ง และรูปแบบสอบถามคืน จำแนกแต่ละโรงเรียน	55
4	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	59
5	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ	60
6	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุราชการ	61
7	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิทางการศึกษา ...	62
8	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามตำแหน่งปัจจุบัน	63
9	ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับความต่องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการของอาจารย์ในงานวิชาการ	64
10	ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับความต่องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการในงานบุคลากรในโรงเรียน	70
11	ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับความต่องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการของอาจารย์ ในงานเกี่ยวกับชุมชน และประชาสัมพันธ์โรงเรียน	76
12	ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับความต่องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการของอาจารย์ ในงานอาคารสถานที่ ชุรการ การเงิน และการให้บริการ	82
13	ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับความต่องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการของอาจารย์ ในงานกิจกรรมนักเรียน	88

14	ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ เกี่ยวกับความต่องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการของอาจารย์ ในการบริหารกรรศึกษาเป็นรายกานทั้ง 5 กาน	93
----	--	----

รายการแผนภูมิประกอบ

แผนภูมิ		หน้า
1	โครงสร้างและการจัดองค์กรในโรงเรียนที่มีผู้บริหาร 1 คน	30
2	โครงสร้างและการจัดองค์กรในโรงเรียนที่มีผู้บริหาร 2 คน	31
3	โครงสร้างและการจัดองค์กรในโรงเรียนที่มีผู้บริหาร 3 คน	32
4	โครงสร้างและการจัดองค์กรในโรงเรียนที่มีผู้บริหาร 4 คน	33
5	โครงสร้างและการจัดองค์กรในโรงเรียนที่มีผู้บริหาร 5 คน	34
6	กราฟแสดงการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจระหว่างผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สั่งการของอาจารย์ในงานวิชาการ	66
7	กราฟแสดงการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจระหว่างผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สั่งการของอาจารย์ในงานบุคลากรในโรงเรียน	72
8	กราฟแสดงการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจระหว่างผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สั่งการของอาจารย์ในงานเกี่ยวกับชุมชนและประชาสัมพันธ์ โรงเรียน	78
9	กราฟแสดงการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจระหว่างผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สั่งการของอาจารย์ในงานอาคารสถานที่ ธุรการ การเงิน และ การให้บริการ	83
10	กราฟแสดงการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจระหว่างผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สั่งการของอาจารย์ในงานกิจการนักเรียน	90
11	กราฟแสดงการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจระหว่างผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับความต้องการมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจสั่งการของอาจารย์ในงานบริหารการศึกษาทั้ง 5 ด้าน...	94